

Ontwikkeling fase 2 van recreatiepark Somerdaal te Someren

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Ontwikkeling fase 2 van recreatiepark Somerdaal te Someren

Ecologische quickscan

Datum 14-7-2020

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
btw-id NL001289728826
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	<i>2007-2</i>
<i>Tekst en samenstelling</i>	<i>J. Maassen</i>
<i>Foto's</i>	<i>J. Maassen</i>
<i>Foto op omslag</i>	<i>J. Maassen</i>
<i>In opdracht van</i>	<i>Somerdaal b.v. Heikantstraat 2 Somereren</i>
<i>Wijze van citeren</i>	<i>J.F.G. Maassen, ontwikkeling fase 2 van recreatiepark Somerdaal te Someren.</i>
<i>Contactpersoon</i>	<i>Mw. Bianca Goertz (Crijns Rentmeesters b.v.)</i>
<i>Status</i>	<i>Definitief</i>
<i>Datum</i>	<i>14-7-2020</i>

© 2020 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	9
	1.1 Aanleiding	9
	1.2 Doelstelling	9
	1.3 Toetsingskader	9
	1.4 Leeswijzer	10
2	Het plangebied, beoogde ontwikkeling en ingrepen	11
	2.1 Ligging van het plangebied	11
	2.2 Inrichting en het huidig gebruik van het plangebied	12
	2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	13
3	Wettelijk kader	15
	3.1 Inleiding	15
	3.2 Soortenbescherming	15
	3.3 Gebiedsbescherming	17
	3.4 Bijzondere provinciale beschermingszones	18
	3.5 Bescherming houtopstanden	18
	3.6 Rode Lijsten	19
4	Onderzoeksresultaat en effectenbeoordeling	21
	4.1 Methodiek	21
	4.2 Gebiedsbescherming	22
	4.2.1 Natura 2000-gebied	22
	4.2.2 Provinciale beschermingszones.	24
	4.3 Soortenbescherming	28
	4.3.1 Vaatplanten en bladmosse	28
	4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)	28
	4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)	31
	4.3.4 Vogels	32
	4.3.5 Reptielen	35
	4.3.6 Amfibieën	36
	4.3.7 Vissen	37
	4.3.8 Vlinders en libellen	38
	4.3.9 Overige ongewervelden	39
	4.4 Bescherming houtopstanden	40
5	Conclusie	41
	5.1 Samenvatting effectenbeoordeling	41
	5.2 Toetsing aan de Wet natuurbescherming	42
6	Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling	45
	6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen	45
	6.2 Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen	45
	6.2 Aanbeveling en advies	45
7	Bronnen	47
	Bijlage 1 - Toelichting soortenbescherming	49
	Bijlage 2 - Soorten van de Vogelrichtlijn	50
	Bijlage 3 - Soorten van de Habitatrichtlijn	51
	Bijlage 4 - Nationaal beschermde soorten ('andere soorten')	54
	Bijlage 5 - Soorten met een vrijstelling	57

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Recreatieondernemer Somerdaal b.v. heeft het voornemen om fase 2 van de ontwikkeling van een recreatiepark met bungalows voor niet-permanente bewoning tot uitvoering te brengen. Voor fase 1 zijn alle wettelijke procedures doorlopen en is de uitvoering gestart. Er is reeds een infrastructuur en een basis groenvoorziening aangelegd. Het terrein is gelegen achter het erf van adres heikantstraat 2 te Someren. Fase 2 wordt uitgevoerd op het aangrenzend perceel oostelijk van het huidige perceel en het erf van Heikantstraat 2. Momenteel is het perceel in gebruik voor de grootschalige teelt van graszoden.

Crijns Rentmeesters bv te Someren heeft de opdracht om deze ontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. In het kader van deze wettelijke kaders dient een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek heeft eerder een quickscan voor fase 1 uitgevoerd (J.F.G. Maassen, Herontwikkeling perceel Heikantstraat 2, 3-10-2018) en is ook voor fase 2 aangezocht om deze uit te voeren.

1.2 Doelstelling

Doormiddel van deze quickscan worden aanwezige beschermde natuurwaarden in beeld gebracht en de mogelijke effecten daarop als gevolg van de beoogde herontwikkeling.

Het doel van dit onderzoek is het vaststellen/uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Beoordeeld wordt welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000- gebieden, gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, speciale provinciale beschermingszones en houtopstanden die op basis van de Wet natuurbescherming zijn beschermd. Als de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten die een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming tot gevolg kunnen hebben, wordt de noodzaak voor een ontheffingsaanvraag beoordeeld en/of doet deze quickscan aanbeveling voor vervolgstappen om overtreding van deze verbodsbepalingen te voorkomen.

1.3 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wet natuurbescherming op de onderdelen
 - Wnb soortenbescherming: hoofdstuk
 - Wnb gebiedsbescherming
 - Wnb houtopstanden
- Provinciale regelgeving op de onderdelen
 - Groenblauwe mantel
 - Natuur Netwerk Brabant
- Gemeentelijke regelgeving op het onderdeel
 - APV-bomenkap

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de inrichting van het plangebied, de ligging van het plangebied in de omgeving en de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader geschetst dat de Wet natuurbescherming en de provinciale regelgeving biedt. Hoofdstuk 4 beschrijft in het eerste onderdeel de uitvoering van het onderzoek en de methoden die hierbij gehanteerd worden. In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk worden de gebiedsbescherming en soortenbescherming behandeld. Per gebied en soortgroep wordt behandeld welk effect de ingrepen op beschermde soorten en gebieden kunnen hebben. In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten die tot een overtreding van de Wet natuurbescherming kunnen leiden op beschermde gebieden en soorten kort samengevat. Aangegeven wordt welke overtredingen van wetsartikelen mogelijk zijn en voor welke ingrepen vervolgonderzoek en/of ontheffing nodig zijn. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welk voorzorg- en mitigatiemaatregelen gewenst zijn om overtredingen te voorkomen.

2 HET PLANGEBIED, BEOOGDE ONTWIKKELING EN INGREPEN.

2.1 Ligging van het plangebied

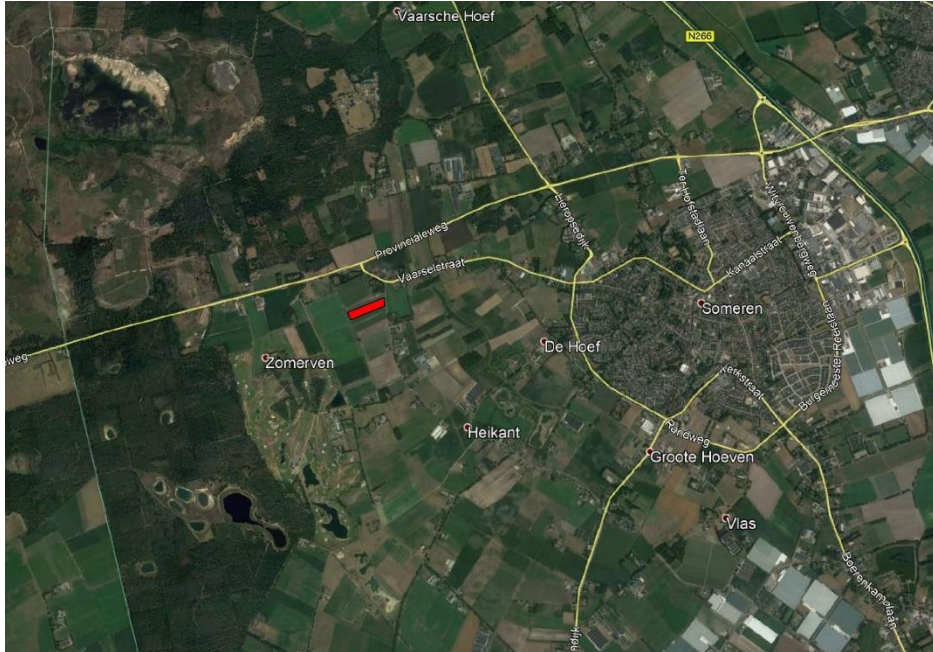

Fig.1.
Ligging
van het
plangebied
(rood vlak)
in de
omgeving.
Luchtfoto:
Google
Earth

Het plangebied is gelegen binnen het buitengebied van de gemeente Someren hemelsbreed op 1,5 km afstand westelijk van de bebouwde kom van Someren. Het hoogwaardig natuurgebied de Strabrechtse Heide, onderdeel van het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven ligt op de zeer korte afstand van slechts 1,25 km noordelijk van het plangebied. Het plangebied ligt binnen een directe omgeving van een kleine beouwingconcentratie van enkele woningen omgeven door ruim en hoog groen op de kruising van van de Heikantweg met de Vaarselweg.

De regionale hoofdweg de Provinciale weg vormt op deze hoogte een landschappelijke scheiding van de meer natuurlijke heide- en bosgebieden aan de noordkant van de weg met het agrarische gebied aan de zuidkant van de weg waarbinnen het plangebied ligt. Dit agrarische gebied dat het plangebied omgeeft, wordt gedomineerd door een intensieve vorm van landbouw die de grootschalige teelt van mais en graszoden betreft. Een opvallend en natuurlijk element binnen deze omgeving is een verwaarloosd voormalig kampeerterrein ter hoogte van de kruising van de Provincialeweg met de Vaarselweg. Dit braakliggend terrein is verwilderd tot een halfnatuurlijk bos met veel hoge dichte wintergroene heesters. Een omgeving die zeer geschikt is als schuilplek en foerageergebied voor wild, roofvogels (uilen) en vleermuizen. Dit terrein ligt op ongeveer 200m noordelijk van het plangebied en is in ecologische zin daarvan geïsoleerd door het tussenliggend agrarisch terrein dat bestaat uit uitgestrekte maisvelden.

Binnen de droge omgeving met grondwatertrap VII ontbreekt elke vorm van open water. Alle watergangen zijn van het soort dat het grootste deel van het jaar geheel droog staan. De bodem bestaat uit humusrijke en leemarme zandgronden die bodemkundig gedefinieerd worden als hoge zwarte enkeerdgronden (bodemdata.nl).

2.2. Inrichting en huidig gebruik van het plangebied

Fig.2. Het plangebied is blauw gemarkeerd en omkaderd. (bron: kadaster.com)

Het plangebied betreft een oppervlak landbouwgrond dat ten tijde van het veldbezoek in gebruik was voor de teelt van graszoden. Zonder een zichtbare fysieke afscheiding grenst het plangebied aan de westkant aan de naburige percelen die eveneens in gebruik zijn voor de teelt van graszoden. Het plangebied en deze naburige percelen ogen als één groot groen tapijt waarop elke natuurwaarde uitgesloten kan worden. Elk ander element, als bebouwing en hoger opgaand groen, ontbreekt. Onkruiden worden intensief bestreden zodat de ingezaaide cultuurgrassen de enige soorten zijn die zich hier kunnen handhaven. Verwacht wordt dat de bemesting en het gebruik van grondwater voor besproeiing eveneens bijzonder intensief zijn.

Het plangebied gezien in zuid-noord-zuidrichting. Links de haag als afscheiding met fase 1

De begroeiing binnen het plangebied

Aan de noordkant van de grasvlakte en het plangebied ligt als afscheiding met de achterliggende maisvelden een hoofdwatergang die de gekanaliseerde loop van een kleine beek betreft en intensief onderhouden wordt. Ten tijde van het veldbezoek voerde de watergang een laag waterpeil van regenwater. De begroeiing laat zien dat de watergang het grootste deel van het jaar droog staat. Aan

de overkant van de openbare weg waarlangs het plangebied ligt bepalen maisvelden eveneens het beeld.

Omgeving

Gekanaliseerde beek

Aan de oostkant grenst het perceel aan de nieuwe oprijlaan naar het recreatieterrein en het perceel waarop fase 1 van de projectontwikkeling in uitvoering is. Als afscheiding met beide percelen is een fungeert een jonge houtwal van nog lage struiken die in het kader van de landschappelijke inpassing van fase 1 zijn aangeplant. De uitvoering van fase 1 betreft alsnog de aanleg van de bestratingsstructuur en ondergrondse voorzieningen van riool en elektra. De enige bebouwing die gerealiseerd is betreft een modelbungalow die voorlopig voor demonstratiedoeleinden bestemd is. Voor de opvang en berging van regenwater is een infiltratiepunt (waada) aangelegd.

Zicht op fase 1

2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

De beoogde ontwikkelingen betreffen de volgende.

- Op een onbebouwd perceel vinden grondwerkzaamheden plaats voor de aanleg van bestrating, ondergrondse infrastructuur en de installatie van 31 vakantiechalets.
- De begroeiing bestaat uit een gecultiveerde grasmatten die door de huidige pachter voor de aanvang van de uitvoerende werkzaamheden geoogst wordt als verhandelbare grasmatten. Er ontbreken natuurlijke groenstructuren die geïmplementeerd dienen te worden.

-Er vinden geen bouwwerkzaamheden plaats, noch heiwerkzaamheden of aanleg van permanente funderingen; 31 geprefabriceerde chalets worden op het terrein in geheel afgebouwde staat geïnstalleerd op een daarvoor bestemde ondergrond.

-Voor de ontwikkeling behoeven geen bestaande bebouwing of houtstructuren die kapvergunningsverplichting zijn of als beschermde houtopstand aangemerkt kunnen worden geamoveerd te worden. Wel wordt de houtwal die enige jaren geleden aangeplant als terreinafscherming verplaatst naar de nieuwe terreingrens.

-Het terrein verkrijgt een nieuwe groene inrichting die aansluit op de ecologische en landschappelijke omgeving. Het terrein en de chalets worden afgeschermd door houtwallen; verspreid over het terrein worden bomen aangeplant. Er wordt uitsluitend gekozen voor inheemse houtsoorten die van belang kunnen zijn voor de voedselvoorziening en leefgebied van vogels en zoogdieren die in de omgeving verwacht worden. Voor de berging en infiltratie van regenwater in de bodem worden vijvers aangelegd waar zich moerassige begroeiingen kunnen ontwikkelen. Er wordt naar een lichtplan gestreefd dat de lichtbelasting op de omgeving zoveel mogelijk beperkt.

3. WETTELIJK KADER

3.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

3.2 Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent twee beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De Europese bescherming middels de Habitatrichtlijn beschermt soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV en het verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Op deze soorten is het beschermingsregime van § 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Voor soorten van Verdrag van Bonn bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten (zie verder bijlage 1).

Nationaal beschermde soorten (“andere soorten”)

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht. De ‘andere’ nationale soorten staan vermeld in bijlage A en B van de wet die hoort bij artikel 3.10 en 3.11. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst. Op deze soorten (zie bijlage 4) is het beschermingsregime van § 3.3 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Bescherming verblijfplekken

Ook verblijfplaatsen van soorten uit beide categorieën die als “vast” kunnen worden aangemerkt zijn beschermd en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de

Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek (zie hoofdstuk 3.3). In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Ontheffingsplicht

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Vaak kunnen maatregelen getroffen worden zodat verbodsbepalingen niet worden overtreden, zoals de werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare periode, het aanpassen van de werkvolgorde of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd. In sommige gevallen kan er gebruik gemaakt worden van vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgelegd voor een van tevoren bepaalde categorie van gevallen. Een toegepaste vorm van vrijstelling is onder meer door het werken met een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode, door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle vogelsoorten en nationaal beschermde soorten, zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1 Wnb	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wnb	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Als dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wnb), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb) of het beschermingsregiem “Andere soorten” (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wnb).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel

3.10 lid 1b. Bij deze categorie is, evenals bij vogels waarvan de nestelplekken niet jaarrond beschermd zijn, het verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Onder de term “opzettelijk” moet men ook de zgn. “voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt o.a. beoordeeld op de volgende punten:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden
- aanwezigheid van een wettelijk belang
- de staat van instandhouding van de soort en behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een Nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming van flora en fauna.

3.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbidingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natura 2000-gebied

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregime vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend als er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een “lichte” beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de “zware” route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebied)

De regelgeving ter wettelijke bescherming van NNN-gebied is vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordeningen. Het uitgangspunt voor de bescherming van gebieden die vallen onder Natuurnetwerk Nederland is de eis dat de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet door een ingreep worden aangetast. In of in de directe nabijheid van een NNN-gebied geldt het ‘Nee, tenzij’ principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de ‘wezenlijke kenmerken of waarden’ aantasten

3.4 Bijzondere provinciale beschermingszones

Groenblauwe mantel

De provincie Noord-Brabant heeft in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (2010) een keuze gemaakt voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied. Voor dit doel zijn 2 robuuste structuren ingesteld; de agrarische structuur en de groenblauwe structuur. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw.

De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (NNN) inclusief de ecologische verbindingzones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap; Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen. In Artikel 6 van de Verordening ruimte 2014 van de provincie Noord-Brabant worden de doelstellingen van de Groenblauwe mantel geformuleerd en de verbodsbepalingen die gelden voor de Groenblauwe mantel. Deze verbodsbepalingen verbieden activiteiten die in strijd zijn met de hiervoor aangegeven doelstellingen met betrekking tot natuurbescherming, behoudt van landschappelijke kwaliteiten, bescherming van watersystemen en behoudt van bufferfunctie met het groenblauwe kerngebied.

3.5 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en

geen aanplant voor cultuurdoeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

3.6 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein beherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

4. ONDERZOEKSRESULTAAT

4.1 Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. van de nationale databank (NDFF), kennisdocumenten en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving, de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet-gebieden als Habitat- en Vogelrichtlijngebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN), en bijzonder provinciale beschermingszones (Groenblauwe mantel). Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord- Brabant. Bron van de NDFF-gegevens die in het verslag vermeld worden is: NDFF - quickscanhulp.nl; datum van 9-7-2020

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 8-7-2020 tussen 11.00 en 12.00 uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de graden 22 C, weinig wind(wk1), geheel bewolkt en regenachtig. Een weertype dat als getypeerd kan worden als nat zomerweer.

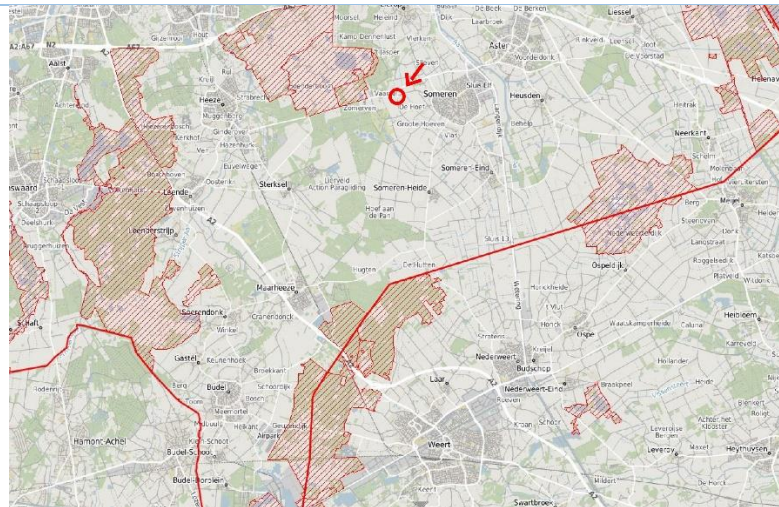
Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Ook is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Natura 2000

Fig.4 Ligging van de plangebieden (binnen de rode cirkel waar de pijl naar toe wijst) ten opzichte van Natura 2000 gebied (rood gearceerd).

Bron: Provincie Noord-Brabant

Ligging

Rond Someren ligt een ring van Natura 2000-gebieden. In de richting van de wijzers van de klok zijn dat respectievelijk *Deurnsche Peel & Mariapeel*, *Groote Peel*, *Weerter- en Budelerbergen & Ringselven*, *Leenderbos en Groote Heide & De Plateaux* en *Strabrechtse Heide & Beuven*. Het dichtst nabij gelegen Natuur 2000-gebied is *Strabrechtse Heide & Beuven* op een noordwestelijke afstand van slechts 1,2 km hemelsbreed van het plangebied. De overige gebieden liggen op een grotere afstand die varieert tussen de 5 en 10 km.

Wettelijke kader

Externe werking

De Wet natuurbescherming onderscheid naast een directe aantasting, de interne werking, ook een indirecte aantasting door factoren die op afstand van invloed zijn, de zgn. externe werking.

Stikstofwetgeving

In de 'Handreiking woningbouw en Aerius' van de Rijksoverheid blijkt uit de algemene conclusie dat bij maximaal 50 laagbouwoningen, gebouwd op zandgrond op minimaal 7 km afstand van een Natura 2000-gebied, de stikstofdepositie op Natura 2000-gebied onder gemiddelde omstandigheden 0,00 mol/ha/jaar is. Voor projecten met een stikstofdepositie van 0,00 mol/ha/jaar hoeft geen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. In de andere gevallen op kortere afstand van een Natura 2000-gebied en/of voor de bouw van meer woningen waarbij de depositie mogelijk hoger is dan 0,00 mol/ha/jaar, is alsnog een Aeriusberekening vereisd.

Effecten-beoordeling

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen deel uit van Natura2000-gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. Alle Natura 2000 gebieden liggen op voldoende ruime afstand om geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren met een externe werking die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. De ontwikkeling kan wel van een negatieve of positieve invloed zijn als gevolg van de externe werking van de volgende factoren.

Stikstofdepositie

De meest kritieke factor die op grotere afstand werkzaam en op basis van zijn reikwijdte van bijzonder negatieve invloed kan zijn op kwetsbare natuurgebieden, betreft de factor stikstofdepositie. In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten gevolge de uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens de uitvoering gebruikt worden. Na de uitvoerende fase kan verwacht worden dat de verblijfsfunctie van de chalets en de verkeersbewegingen die deze genereert een nieuwe bron van stikstofuitstoot is. Gelet op de schaal, aard en duur van de werkzaamheden kan binnen de uitvoerende fase een toename van stikstofuitstoot verwacht worden die zeer tijdelijk van aard is en waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat de bijdrage aan de bestaande stikstofuitstoot geheel verwaarloosbaar is. Een meer permanente bron van stikstof uitstoot is de nieuwe verblijfs- en recreatieve functie die het plangebied verkrijgt. Aangezien het plangebied binnen de 7-km straal van Natura 2000-gebied ligt eist de wetgeving om een verslechtering van Natura 2000-gebied of overschrijding van de gestelde drempelwaarden geheel uit te sluiten een Aeriusberekening om de verwachte stikstofuitstoot vast te stellen.

Recreatiedruk

Ook een factor waarvan de werking ook als een werking op afstand kan worden beschouwd is de recreatieve druk op natuurgebieden. Het plangebied ligt op voldoende afstand van kwetsbare natuurgebieden om geen directe “uitzaaiing” vanuit het plangebied van recreatieve activiteiten die van min of meer ongecontroleerde aard zijn (b.v. spelen van kinderen, uitlaten van honden) te verwachten. Het toekomstig recreatiepark richt zich op een publiek van welgestelde senioren waarvan verwacht kan worden dat deze een zachte vorm van recreatie prefereren zoals het fietsen en wandelen op het daarvoor bestemde padenstelsel. Gelet op schaal en aard van de te verwachten toename van de recreatieve activiteit ten gevolge van de plannen wordt daarom geen toename verwacht die van directe invloed is op de kwaliteiten van de natuurgebieden of op enige significante wijze een bijdrage levert aan de bestaande publieksdruk op kwetsbaar natuurgebied.

Gebruik van bestrijdingsmiddelen

Een andere factor die een werking op afstand kan genereren is het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Bestrijdingsmiddelen verplaatsen zich op een diffuse manier via water en lucht en kunnen over grote afstanden hun invloed doen gelden. De effecten daarvan zijn veelal niet direct zichtbaar. Het terrein is momenteel in gebruik voor de teelt van grasmatten. Om deze onkruidvrij te houden is een intensief gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen nodig. Verwacht kan worden dat de nieuwe functie die het grondgebied verkrijgt en het voorgenomen milieuvriendelijk toekomstig beheer een sterke afname betekent van gebruik bestrijdingsmiddelen ten opzichte van de periode dat het grondgebied in agrarisch gebruik was.

Wateronttrekking

De teelt van grasmatten eist, zeker met de droge zomers van de laatste jaren, veel water. Dit water wordt veelal onttrokken aan het grondwater en via de water verspillende vorm van besproeiing toegediend. Deze wateronttrekking kan bijdragen aan de daling van het grondwaterpeil en tot verdroging binnen Natura 2000-gebied leiden. Verdroging is vooral een bedreiging voor de kwetsbare

milieus van zwak gebufferde waters die voor het nabijgelegen Natura 2000-gebied als kwalificerend gelden.

Als gevolg van de herontwikkeling stopt deze vorm van watergebruik op het grondgebied waar het plangebied uit bestaat en zal sprake zijn van een afname van deze factor die een externe werking op afstand kan genereren. Het regenwater dat op de daken van de bungalows valt wordt niet middels het riool afgevoerd maar weer ter plekke in de bodem geïnfiltreerd.

Conclusie

Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die tot verslechtering en of een aantasting van een significante aard kunnen leiden worden niet verwacht voor de factor recreatiedruk; voor de negatieve factoren die betrekking hebben op het gebruik van bestrijdingsmiddelen en wateronttrekking wordt een afname verwacht ten opzichte van de huidige situatie. Als een Aeriusberekening aantoont dat de toename van de stikstofdepositie binnen de geldende toegestane normen voor Natura 2000-gebied valt, wordt een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving niet noodzakelijk geacht.

4.2.2 Provinciale beschermingszones.

NNN-gebied

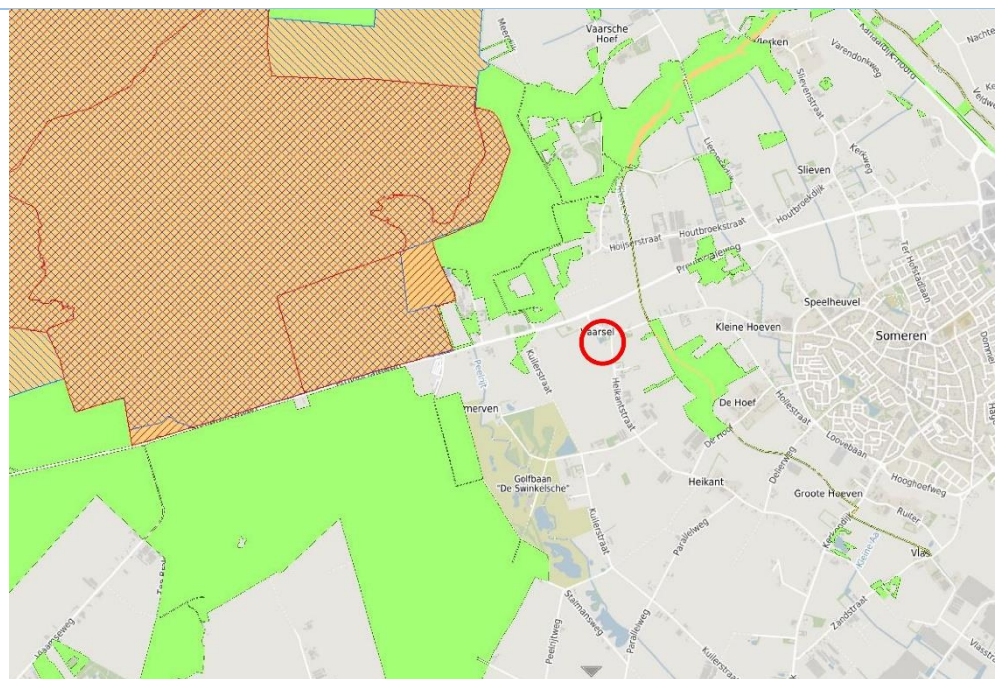
ligging

De dichtstbijzijnde NNN-gebieden liggen op een afstand van slechts ongeveer 0,5 km hemelsbreed van het plangebied. In noordwestelijke richting zijn dit gebieden waaraan het beheertype N16.03 van Droog bos met productie is toegekend; in oostelijke richting is dit het beekdal van Kleine Aa. De beekloop van de Kleine Aa fungeert tevens als ecologische verbindingszone binnen het landschap.

Fig.3
Ligging van het plangebied (binnen rode cirkel) ten opzichte van de NNN-structuren (helder gekleurde oppervlakken).

Verklaring.
Enkel gearceerd:
Natte Natuurparels.
Dubbel gearceerd:
Natura 2000-gebied.
Groen: overig NNB-gebied.

Bron:
Ruimtelijke Plannen provincie Noord-Brabant

Toelichting	Voor NNN-gebied geldt de externe werking alleen indien sprake is van een aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken zoals die in het beheerplan zijn vastgelegd. Zover de externe werking betrekking heeft op de toevoer van stoffen door lucht en water geldt deze alleen in het kader van de Wet natuurbescherming (Natura 2000-gebied) en niet voor NNN-gebied.
NNB-gebied Beleidskader	De Verordening ruimte NB stelt in artikel 5.1.lid 7, dat als een bestemmingsplan gelegen buiten het Natuur Netwerk Brabant leidt tot een aantasting van de wezenlijke ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water, negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.
NNB-gebied effecten	Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. De nabijgelegen NNN-gebied liggen op een dusdanige ruime afstand dat geheel geen invloed verwacht wordt van factoren die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. Een werking op afstand kan hier uitsluitend betrekking hebben op en toename van publieksdruk. Het plangebied ligt op voldoende afstand van NNN-gebied om geen directe “uitzaaiing” vanuit het plangebied van recreatieve activiteiten die van min of meer ongecontroleerde aard zijn (b.v. spelen van kinderen, uitlaten van honden) te verwachten. Het toekomstig recreatiepark richt zich op een publiek van welgestelde senioren waarvan verwacht kan worden dat deze een zachte vorm van recreatie prefereren zoals het fietsen en wandelen op het daarvoor bestemde padenstelsel. Gelet op schaal en aard van de te verwachten toename van de recreatieve activiteit ten gevolge van de plannen wordt daarom geen toename verwacht die de wezenlijk waarden en kenmerken van NNN-gebied aantasten
Conclusie	<i>NNN-gebied</i> effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied aantasten kunnen geheel uitgesloten worden. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

Groenblauwe mantel	
Ligging	Het Provinciaal milieu- en waterplan 2016-2021 van de Verordening ruimte Noord-Brabant wordt op de kaart Gezondheid-1 het plangebied aangeduid als gelegen binnen de structuur ‘Groenblauwe mantel’ en buiten het “Zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen”.
Beleidskader	De ontwikkeling betreft een niet-agrarische functie waardoor artikel 6.10 van de Verordening ruimte Noord-Brabant (geconsolideerde versie 2019) van toepassing is. Binnen het kader van deze quickscan is alleen de beoordeling op basis van lid 1b artikel 6.10 van toepassing. Dit lid 1b van artikel 6.10 stelt dat een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel kan voorzien in een vestiging van een niet-agrarische functie anders dan bepaald in de artikelen 6.7 tot en met artikel 6.9, mits de ontwikkeling onder toepassing van artikel 6.1 lid1 (bescherming groenblauwe mantel) gepaard gaat met een positieve bijdrage aan

	de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken. Artikel 6.1 lid 1 betreft de bescherming van de groenblauwe mantel. Artikel 6.1 lid 1 stelt: een bestemmingsplan dat is gelegen in de groenblauwe mantel: - strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden; - stelt regels ter bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden.
<i>Fig.6 Het Ligging van plangebied aangegeven met rode pion.</i> <i>Verklaring</i> <i>Blauwgroen:</i> <i>blauwgroene mantel</i> <i>Groen: NNB-gebied</i> <i>Rood gearceerd:</i> <i>zoekgebied behoud en herstel van watersystemen</i> <i>Bron: Ruimtelijke Plannen provincie Noord-Brabant</i>	
Effecten-beoordeling	Toetsing Artikel 6.10 lid 1b en 6.1 lid 1. Groenblauwe mantel De nieuwe groene inrichting van het plangebied wordt op een dusdanige wijze gerealiseerd dat deze een landschappelijke en ecologische verbetering betekent ten opzichte van de voorgaande situatie. De herontwikkeling betekent daarom geen directe aantasting of inperking van bestaande ecologische en landschappelijke waarden; eerder is sprake van een verbetering van de kwaliteit daarvan ten opzichte van de huidige situatie. Negatieve effecten op de kwaliteiten van waterhuishouding en inperking van het waterbergend vermogen liggen niet voor de hand. Daar de landbouwfunctie op het perceel die veel watergebruik eist vervalt betekent dit een lichte afname van grondwateronttrekking en de negatieve effecten op de waterhuishouding daarvan. Tevens betekent de nieuwe bestemming een afname van de intensieve landbouw en de schadelijk effecten daarvan, zoals gebruik van bestrijdingsmiddelen. De nieuwe gebruiksfuncties van een extensieve vorm van recreatie past als activiteit binnen de economische doelstellingen van de Groenblauwe mantel en de functies die middels het gemeentelijke bestemmingsplan aan het onderhavige bestemmingsgebied is toegekend. De randvoorwaarden die middels bestemmingsplanprocedures aan de ontwikkeling zijn toegekend garanderen dat aan artikel 6.1 lid 1b wordt voldaan.

Conclusie

Op basis van de beschikbare gegevens en de aard van de planontwikkeling worden geen overtredingen verwacht met betrekking tot Artikel 6.1 lid 1 en 6.10 lid 1b van de Verordening ruimte Noord-Brabant.

4.3 Soortenbescherming

4.3.1 Vaatplanten

Bescherming en voorkomen Wnb §3.2 Wnb §3.3	<i>Habitatrichtlijn</i> Een viertal inheemse plantensoorten zijn strikt beschermd middels bijlage 4 van bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Deze vaatplanten betreffen de drijvende waterweegbree, kruipend moerasscherm, groenknolorchis en zomerschroeforchis. Voor bijlage 4-soorten geldt de strikte bescherming ook buiten hun prioritair aangewezen habitatgebieden. Genoemde soorten zijn te strikt gebonden aan een hoogwaardig natuurlijk milieu van water, moerassen en vochtige heide en blauwgraslanden om binnen de directe omgeving van het plangebied te verwachten. De drijvende waterweegbree is als habitatrichtlijnsoort landelijk de minst zeldzame vaatplant en komt tamelijk wijdverspreid in de provincie Noord-Brabant voor. De soort is gebonden aan een hoogwaardige zachte waterkwaliteit van beken en vennen. <i>Nationale bescherming</i> Onder de nationale bescherming vallen 76 soorten vaatplanten waarvan de meeste uiterst zeldzaam zijn. Onder deze beschermingscategorie een hoog aandeel zeldzame akkeronkruiden die als gevolg van de intensivering van de akkerbouw vrijwel uit het agrarisch landschap verdwenen zijn. Een aantal zeer zeldzame soorten uit onderhavige beschermingscategorie groeit op stenige standplaatsen en kan op oude muren aangetroffen worden. In tegenstelling tot de voormalige Flora- en Faunawet zijn door de Wet natuurbescherming niet alle orchideeënsoorten meer beschermd. Onder de nationale bescherming vallen zo'n 8 soorten die allen in de provincie Noord-Brabant uiterst zeldzaam of uitgestorven zijn.
NDFF-gegevens	De NDFF-gegevens melden binnen de 0-1 km-straal gen beschermde plantensoorten. Binnen de 1 -5 km wordt alleen de drijvende waterweegbree vermeld.
Waarnemingen	Het plangebied bestaat uit één gesloten grasmat waar elke andere soort dan de ingezaaide cultuurgrassen bestreden wordt. Alleen op de oostelijke perceelgrens, onder de daar aangeplante houtgewassen, is wat ruimte voor algemene onkruiden van akkers en akkerranden. Soorten die hier geconstateerd werden waren reukloze kamille, groene naalदार, hanenpoot, klein streepzaad, klein kruiskruid, harig knopkruid en jakobskruid.
Effecten beoordeling	<i>Conclusie</i> Negatieve effecten op beschermde plantensoorten kunnen geheel uitgesloten worden. De condities ontbreken om deze te verwachten.

4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)

Voorkomen en bescherming	
Habitatrichtlijn Wnb§3.2	<i>Habitatrichtlijn</i>

	Onder de Europese bescherming van de Habitatrichtlijn vallen een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel bever, otter, noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. De groep van vleermuizen wordt in een apart hoofdstuk behandeld. De bever is een soort die vanuit het rivierengebied steeds verder via de beekdalen zuidwaarts in Brabant oprukt. De soort wordt steeds vaker in het stroomgebied van de Dommel waargenomen. Ook van de otter vertoont een soortgelijk verspreidingspatroon, maar is alsnog veel zeldzamer. Uitgezonderd van vleermuizen ligt het plangebied in het algemeen te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van soorten waarvoor het strikte beschermingsregime van de Habitatrichtlijn geldt om deze te verwachten.
Nationaal beschermd ('andere soorten') Wnb §3.3	<i>Nationaal bescherming zonder vrijstelling</i> Op basis van ligging en landschappelijke omgeving kunnen in de nabijheid van het plangebied een aantal soorten uit het middelzware beschermingsregime waarvoor geen vrijstelling geldt verwacht worden. Dit betreffen eekhoorn, das, kleine marterachtigen en steenmarter. De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen, als wezel, bunzing en hermelijn geldt alleen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Deze soorten komen vrij algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. Kleine marterachtigen verplaatsen zich vooral via lijnvormige landschapselementen zoals houtwallen en greppels. Landschapselementen in een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zijn o.a. struwelen, hoge graslandvegetatie, houtstapels, holle bomen, houtwallen, takkenrillen of stapels stenen of puin. Voor de bunzing is water in de nabijheid van belang. Kleine marterachtigen zijn moeilijk vast te stellen op basis van een kort en éénmalig veldbezoek. De steenmarter is een soort van steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De soort komt met name voor aan de rand van dorpen en steden, maar is ook te vinden nabij boerderijen en kleinschalige cultuurlandschappen. De steenmarter vindt vaste verblijfplaatsen in oude schuurtjes met weinig menselijke activiteit of woningen met toegankelijke zolder-, en of kruipruimten. De steenmarter laat gewoonlijk duidelijke sporen na als uitwerpselen, prooiresten, stank en krabsporen. De voorkeurshabitat voor eekhoorn bestaat uit gemengde bossen, bosrijke tuinen, parken en houtwallen, daar waar voedselmogelijkheden voorhanden zijn. De das kent een grootschaliger landschapsgebruik dan voornoemde soorten en onderhoudt verblijfplekken buiten de directe bebouwde omgeving. Het zwaartepunt van het Brabants verspreidingsgebied van de das is geconcentreerd in de oostelijke helft van de provincie en in het bijzonder noordoostelijk deel van de provincie. <i>Nationale bescherming met vrijstelling</i> Een nationale bescherming met vrijstelling geldt voor een aantal algemene zoogdieren die in de meeste gevallen als uitgesproken cultuurvolger gelden. Uit deze beschermingscategorie kunnen in het bijzonder binnen de bebouwde omgeving in het algemeen een aantal kleine zoogdiersoorten als gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, veldmuis en egel verwacht worden. Deze zullen zich voornamelijk op terreindelen waar voldoende dekking door

	begroeiing is ophouden. Grotere soorten als ree, haas en vos zullen kunnen de directe nabijheid van bebouwing mijden indien er geen duidelijke voedselbron is. Voor al deze soorten is slechts de zorgplicht van toepassing, d.w.z. dat onnodig doden of verwonden vermeden dient te worden.
--	--

Effectenbeoordeling

NDFF-gegevens	<i>Habitatrichtlijn</i> De NDFF-gegevens vermelden binnen de 25 km-straal buiten een incidentele waarneming van de wolf alleen de bever. <i>Overige soorten</i> Uit het middelzware beschermingsregiem van andere soorten waarvoor geen vrijstelling geldt vermelden de NDFF-gegevens alleen de eekhoorn. Uit eigen waarneming (2018) is de das, althans sporen daarvan, binnen de 0-1km-straal bekend. Andere soorten die in de directe omgeving op basis van hun verspreidingsbeeld verwacht kunnen worden zijn kleine marterachtigen (bunzing, wezel) en steenmarter. De NDFF-gegevens melden deze pas binnen de 1-5 km-straal. Voor de egel die binnen de 1 km-straal wordt vermeld, geldt een vrijstelling.
Waarneming	Tijdens het veldbezoek werden geen waarnemingen van zoogdieren gedaan.
Effecten	<i>Habitatrichtlijn</i> Uitgezonderd van vleermuizen (die hier in een apart hoofdstukje behandeld worden) ligt het plangebied te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van soorten waarvoor het strikte beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn geldt om deze in de nabije omgeving te verwachten. Op basis van de inrichting kunnen soorten uit deze zware beschermingscategorie ook geheel uitgesloten worden. Uit de middelzware beschermingscategorie kan de eekhoorn in de onmiddellijke omgeving verwacht worden. Echter binnen het plangebied ontbreken geschikte houtbegroeiingen en voedselbomen voor deze soort geheel, zodat deze uitgesloten kan worden. Ook das, kleine marterachtigen en steenmarter kunnen dicht nabij het plangebied voorkomen. Hooguit kunnen deze foeragerend of doortrekkend aan de terreinranden aangetroffen worden. Echter het grote open oppervlak van het plangebied dat geen enkele verblijfsmogelijkheid, voedsel noch schuilgelegenheid biedt zal door deze soorten vermeden worden. Negatieve effecten op verblijfplekken van deze soorten die als jaarrond beschermd gelden kunnen geheel uitgesloten worden. Uit de lichte beschermingscategorie waarvoor een vrijstelling geldt kunnen egel en kleine bodem bewonende zoogdieren als veldmuis, rosse woelmuis, bosspitsmuis nabij het plangebied verwacht worden. Echter ook deze zullen het grote open oppervlak waar het plangebied uit bestaat vermijden en hooguit aan de terreinranden waar nog enige beschutting en voedsel te vinden is aangetroffen worden. Voor deze soorten geldt uitsluitend de zorgplicht.
Conclusie	Al gevolg van de voorgenomen ontwikkeling kunnen negatieve effecten op jaarrond beschermde verblijfplekken van zoogdieren en de aantasting van het functioneel leefgebied voor de instandhouding van de verblijfplekken van

	soorten waarvoor de strikte bescherming van de habitatrichtlijn geldt, geheel uitgesloten worden.
--	---

4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)

Bescherming en voorkomen	
Bescherming Wnb § 3.2	Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft ook de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". <i>Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.</i> <i>Dit gehele systeem van verbindingsroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.</i>
Voorkomen en verspreiding	Op basis van landschapskenmerken worden binnen de directe omgeving vooral soorten van het open en half besloten landschap die in enige mate als cultuurvolger gelden verwacht worden. De betreft in de eerste instantie de gewone dwergvleermuis; de meest algemene vleermuis in Nederland die vrijwel overal binnen de bebouwde omgeving voorkomt en voornamelijk in of aan bebouwing verblijft. De laatvlieger is eveneens voor zijn verblijf geheel afhankelijk van verbouwing en na de gewone dwergvleermuis de meest algemene vleermuissoort in Nederland. In tegenstelling tot de gewone dwergvleermuis is de laatvlieger meer een soort van het open veld. Een andere algemene soort die ook veel boven open terrein foeragerend kan worden aangetroffen en met grote zekerheid binnen landschappelijke omgeving verwacht kan worden, is de boom bewonende rosse vleermuis. Deze soort is voor zijn verblijfplekken afhankelijk van oude bomen van lanen, bossen en stadsparken.

Effectenbeoordeling	
NDFF	De NDFF-gegevens melden binnen de 0-1 km-straal geen vleermuizen. Binnen de 1-5 km-straal worden de gewone dwergvleermuis, de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis vermeldt. Gelet op het ruim landschapsgebruik van vleermuizen kunnen deze soorten vrijwel zeker ook nabij het plangebied verwacht worden.
Waarnemingen	Waarnemingen

	Het onderzoek vond plaats op een tijd van de dag waarop vleermuizen niet actief zijn. Sporenonderzoek was niet mogelijk daar binnen het plangebied elk element ontbreekt dat vleermuizen verblijf kan bieden.
Verblijfplekken	binnen het plangebied ontbreekt elk element als bebouwing en holle bomen dat verblijf kan bieden. Negatieve effecten op de jaarrond beschermde verblijfplekken van vleermuizen kunnen daarom geheel uitgesloten worden.
leefgebied	Het grote open oppervlak waar het plangebied uit bestaat zal geheel door vleermuizen vermeden worden. De monotone grasmat is van geen enkel belang voor de insecten waarop vleermuizen jagen. Ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling wordt geen enkele aantasting van foerageergebied verwacht, nog aantasting van structuren die van belang zijn als trek en foerageerroute. De voorgenomen nieuwe groene inrichting zal al snel een verbetering van het leefgebied van vleermuizen betekenen ten opzichte van de huidige situatie.
Conclusie	<i>Verblijfplekken</i> Tijdens het veldbezoek werden geen vaste verblijfplekken en geschikte verblijfsmogelijkheden geconstateerd. Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling kunnen uitgesloten worden en daarmee ook negatieve effecten op jaarrond beschermde verblijfsplaatsen van vleermuizen. <i>Foerageergebied</i> Op basis van inrichting wordt het plangebied van een geen betekenis geacht voor het leefgebied van vleermuizen. Er vinden geen ingrepen plaats aan groenstructuren die van betekenis kunnen zijn als trek- en foerageerroute. De nieuwe groene inrichting zoals die voorgenomen is betekent zeker een verbetering voor het lokale leefgebied van vleermuizen.

4.3.4 Vogels

Bescherming	
Toelichting	Alle vogels zijn Europees beschermd door middel van de Vogelrichtlijn . In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd (zie overzicht hieronder). Voor een verdere toelichting zie bijlage2.
Beschermings-categorieën.	Soorten uit categorieën 1, 2, 3 en 4 (een ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk is. <i>Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.</i> <i>Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.</i> Soorten uit de categorie 5, jaarrond bescherming verblijfplekken optioneel <i>Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.</i>

	Overige soorten: verblijfplekken alleen beschermd indien sprake is van een daadwerkelijk broedgeval Soorten: overige soorten
Voorkomen en verspreiding	
Categorie 1, 2, 3 en 4 Wnb §3.1	<i>Verblijfplekken in gebouwen</i> Uit deze zwaarste beschermingscategorie worden binnen de landschappelijke omgeving met kleinschalige bebouwing een aantal soorten verwacht worden die als uitgesproken cultuurvolgers gelden en voor hun verblijfsmogelijkheden geheel afhankelijk van bebouwing zijn. Dit betreffen huismus, gierzwaluw, slechtvalk, kerkuil en steenuil. Uitgezonderd van de gierzwaluw en slechtvalk zullen deze soorten het grote oppervlak aan landbouwgronden vermijden en zich verplaatsen en voedsel zoeken binnen de bebouwde linten en langs groenstructuren. De gierzwaluw broedt vooral in meer verstedelijk gebied op plekken als onder dakpannen en in holten en nissen in of aan de bebouwing. De slechtvalk broedt uitsluitend in hoge bebouwing of op andere hoge objecten die door mensenhanden gebouwd zijn. <i>Verblijfplekken voornamelijk in bomen</i> Onder de zware beschermingscategorie vallen ook een aantal roofvogels die nesten onderhouden in bomen. De nestelplekken kunnen holten in bomen betreffen, zelfgemaakte nesten in bomen en grote nesten in bomen van andere vogels. Veel van deze soorten zijn gebonden aan bossen en bosranden of foerageren boven het open veld. Soorten als buizerd, havik, wespandief, boomvalk, sperwer en ransuil vallen binnen deze categorie. Andere soorten anders dan roofvogels uit deze beschermingscategorie zijn roek en ooievaar. De roek is een koloniebroeder en de ooievaar wijkt ook uit naar menselijke bouwwerken als hoogspanningsmasten en schoorstenen.
Categorie 5 Wnb §3.1	De strikte bescherming van nestelplekken van soorten uit de deze categorie geldt alleen als er zwaarwegende ecologische omstandigheden daartoe aanleiding geven. In het algemeen geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid. De bescherming houdt verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, hopen en kieren. De jaarronde bescherming geldt alleen als de populatie sterk onder druk staat. Boerenzwaluw en huiszwaluw worden vaak als koloniebroeders aangetroffen op boerenerven en onderhouden vaste verblijfplekken waar ze jaarlijks weer naar terugkeren. De meeste soorten uit deze middelzware beschermingscategorie onderhoudt in principe geen vaste nestelplekken, zoals een aantal algemene tuin en stadsvogels, maar keren wel vaak tot dezelfde plek of locatie terug.
Overig Wnb §3.1	Voor de groep uit de laagste beschermingscategorie geldt de bescherming van de nesten en broedplekken in alle gevallen uitsluitend als daadwerkelijk sprake is van een broedgeval. Hiervoor is artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 van toepassing. Verbod van opzettelijke verstoring is bij ingang Wnb niet (meer) van toepassing voor deze categorie.

Effectenbeoordeling

NDFF-gegevens	<i>Categorie 1,2,3 en 4</i>
----------------------	-----------------------------

	De NDFF-gegevens melden als soorten uit deze beschermingscategorie categorie die verblijf in bebouwing onderhouden alleen de huismus, binnen een straal van 1 km. De NDFF-gegevens melden voor een straal van 1 km rond het plangebied buizerd, wespandief, boomvalk als roofvogels die in bomen broeden. Overige waarnemingen uit de categorie van vogels die in bomen broeden binnen de 1 km-straal betreft de roek. De roek is een koloniebroeder in bomen.
Waarnemingen	Er werden tijdens het veldbezoek enkele algemene tuin- en stadsvogels (koolmees, merel, houtduif) waargenomen. De omgeving van het plangebied kan van een beperkt belang geacht worden voor grondbroeders van graslanden en akkerranden, in het bijzonder Kievit, scholiekster en patrijs.
Effecten	<i>Jaarrond beschermde verblijfplekken (cat. 1,2,3 en 4)</i> Door het ontbreken van bebouwing en bomen biedt het plangebied geen enkele mogelijkheid voor soorten uit deze groep om jaarrond beschermde verblijfplekken te vestigen. De egale grasmat die intensief met verdelingsmiddelen wordt behandeld biedt geen enkel foerageermogelijkheid voor vogels. Zover vogels uit de categorie (huismus) rond de nabij bebouwing aanwezig zijn of daar foerageermogelijkheden zoeken zullen deze het plangebied, dat noch voedsel en beschutting biedt, vermijden. Aantasting van hun functioneel leefgebied kan daarom uitgesloten worden. De nieuw inrichting waarbij veel beschuttend groen wordt aangeplant en stopzetting van het intensief agrarisch gebruik plaats vindt, zal al snel een verbetering van het leefgebied voor soorten uit deze categorie en vogels in het algemeen betekenen. <i>Jaarrond beschermde verblijfplekken (catg.5)</i> Met de herontwikkeling van het plangebied, dat geen gaat geen geschikte nestgelegenheid voor categorie 5- soorten verloren. Alsnog zijn er ook geen ecologische omstandigheden om nesten van deze soorten een jaarrond beschermde status te geven. Broedgevallen van deze soorten uit deze categorie kunnen binnen het plangebied geheel uitgesloten worden <i>overig</i> Ook voor algemene tuinvogels en grondbroeders ontbreekt is momenteel geschikte nestgelegenheid. Er ontbreken hoog opgaande begroeiingen om in te nestelen en de structuur- en kruidarme grasmat is geheel ongeschikt voor grondbroeders. Alleen als het terrein na oplevering en verwijdering van de grasmat enige tijd braak ligt en natuurlijke begroeiingen zich kunnen ontwikkelen, dient om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen het broedseizoen in acht worden genomen.
Conclusie	<i>Jaarrond beschermde verblijfplekken</i> Ten gevolge van de herontwikkeling worden geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels en het functionele leefgebied voor de instandhouding daarvan.

	<i>Overige verblijfplekken</i> Alleen als het terrein na oplevering en verwijdering van de grasmat enige tijd braak ligt en natuurlijke begroeiingen zich kunnen ontwikkelen dient om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen het broedseizoen in acht worden genomen.
--	---

4.3.5 Reptielen

Bescherming en voorkomen Wnb § 3.2	De enige habitatrichtlijnsoort onder de reptielen waarvan verspreid binnen Brabant natuurlijke populaties voorkomen is de gladde slang. Deze zeldzame soort komt binnen hoogwaardig natuurgebied van hoogveen, heide en bos op een aantal locaties in oost en west Brabant voor.
Wnb § 3.3.	De enige reptielen die in Brabant met een meer regelmatige frequentie voorkomen zijn de levendbarende hagedis en hazelworm. Deze soorten vallen onder het middelzware beschermingsregime van ‘andere soorten’ waarvoor de provincie Noord-Brabant geen vrijstelling verleent. De levendbarende hagedis is een tamelijk algemene soort van heide en heideachtig terrein. De hazelworm is binnen Brabant een tamelijk zeldzame soort en komt binnen een zeer beperkt verspreidingsbeeld voor. De soort is gebonden aan heideterrein en bosgebied met een structuurrijke onderbegroeiing. Waarneming van genoemde soorten binnen de provincie Noord-Brabant op agrarisch terrein zijn van een uiterste incidentele aard.
Effecten beoordeling	<i>NDFF-gegevens</i> De NDFF-gegevens vermelden pas binnen de 1-5 km-straal de levendbarende hagedis als enige reptielsoort. De locatie betreft vrijwel zeker de Strabrechtse Heide. Binnen de 5-10 km straal wordt de gladde slang vermeldt. Binnen oost -Brabant straal zijn alleen populaties bekend binnen natuurreservaten in hoogveengebied. <i>Waarnemingen</i> Het plangebied werd tijdens het veldbezoek door het ontbreken van geschikte begroeiingsstructuren en landschappelijke ligging als geheel ongeschikt beoordeeld om reptielen te verwachten. <i>Effecten en geschiktheid</i> Landschappelijk gezien is het plangebied door het omringend agrarisch terrein te geïsoleerd gelegen van de nabije habitatgebieden van de levendbarende hagedis om deze met enige kans te verwachten. Deze habitatgebieden bestaan voornamelijk uit natuurlijk terrein met combinaties van bos, heide en heideachtig terrein. Daarbuiten worden deze soorten hoogst zelden aangetroffen. Het plangebied met zijn sterk gecultiveerde en bijzondere monotone begroeiing biedt een geheel ongeschikte terreingesteldheid om reptielen te verwachten. Reptielen en negatieve effecten op hun leefgebied kunnen daarom geheel uitgesloten worden. <i>Conclusie</i>

	Aanwezigheid van reptielen binnen het plangebied en negatieve effecten op hun leefgebied kunnen geheel uitgesloten worden voor ingrepen binnen het plangebied.
--	--

4.3.6 Amfibieën

Bescherming en voorkomen Wnb §3.2 en §3.3	<i>Habitatrichtlijn</i> Voor de meeste strikt beschermde amfibieën die binnen een zekere frequentie binnen een natuurlijk verspreidingspatroon in de provincie Noord-Brabant voorkomen, als heikikker, poelkikker en rugstreeppad en kamsalamander geldt dat deze een tamelijk strikte binding hebben met hoogwaardig natuurgebied van heide, heideachtig terrein, stuifzanden, natuurlijke graslanden en een kwalitatief hoogwaardig watermilieu. Theoretisch gezien geldt de binding aan natuurgebied minder voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is een meer mobiele soort van minder stabiele watermilieus die landelijk op veel plekken in agrarisch gebied en tot binnen stedelijk gebied voorkomt. Binnen Brabant is de soort betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden veel minder vaak aangetroffen dan elders in het land. De soort is in het algemeen een kolonisor op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in ondiepe tijdelijke plassen. <i>Nationaal beschermd (zonder vrijstelling)</i> De enige nationaal beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt die binnen de provincie Noord-Brabant vrij algemeen voorkomen zijn de vinpootsalamander en alpenwatersalamander. De vinpootsalamander is te specifiek gebonden aan heidevennen om buiten natuurgebied te verwachten. De alpenwatersalamander is minder kieskeurig en is in de eerste instantie een soort van bosvijvers. <i>Nationaal beschermd (vrijstelling)</i> Voor een vijftal soorten beschermde amfibiesoorten die landelijk zeer algemeen voorkomen geldt een vrijstelling. Deze soorten betreffen de kleine watersalamander, bruine kikker, twee soorten groene kikkers (bastaardkikker en meerkikker) en de gewone pad. De meerkikker komt algemeen in het westelijk deel van het land voor en is in het oosten zeldzaam. Voor deze soorten geldt alleen de zorgplicht.
NDDF-gegevens	De NDDF-gegevens vermelden binnen de 1 km straal als enige amfibiesoorten de rugstreeppad en de heikikker. Beide soorten vallen onder de zware bescherming van de Habitatrichtlijn. De waarnemingslocatie betreft vrijwel zeker de Strabrechtse Heide.
Waarnemingen	Tijdens het bezoek werden geen amfibiewaarnemingen gedaan.
Effecten beoordeling	In meer algemene zijn de beschermde amfibiesoorten waarvoor de strikte bescherming of de middelzware bescherming zonder vrijstelling geldt die binnen de wijdere omgeving voorkomen te specifiek gebonden aan een hoogwaardig watermilieu en een landbiotoop van bos, heide, heideachtig terrein om binnen het plangebied en omgevend agrarisch gebied te verwachten. Het Brabantse leefgebied van de heikikker betreft

	voornamelijk natte heide en kruid- en structuurrijke natte graslanden dicht nabij kwalitatief hoogwaardig watermilieu. Buiten deze hoogwaardige biotopen wordt de soort in Noord-Brabant zelden aangetroffen (dit b.v. in tegenstelling tot de provincies Utrecht, Zuid- Holland en het Gelderse rivierengebied waar de soort plaatselijk algemeen is op agrarisch terrein). De lokale kernpopulatie van de rugstreeppad bevindt zich op de Strabrechtse Heide, echter het verspreidingspatroon laat ook een zekere uitwaaiering naar verstedelijk en agrarisch gebied rond de Strabrechtse Heide zien. Op basis van het bekende waarnemingspatroon kan geconcludeerd worden dat het plangebied door zijn ligging nabij de Strabrechtse Heide in een gevoelige zone ligt om de Rugstreeppad aan te treffen. Het plangebied toont en inrichting en wordt op een dusdanige wijze beheerd dat het open oppervlak waar het terrein uit bestaat geheel ongeschikt voor amfibieën is. Hooguit kunnen langs de terreinranden algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt en die minder direct aan water zijn gebonden als de gewone pad en bruine kikker verwacht worden. Voor de soorten waarvoor geen vrijstelling geldt ontbreken geschikte voortplantingswaters en landbiotoop binnen de directe omgeving die door de intensieve teelt van mais en graszoden wordt gedomineerd. Momenteel kunnen soorten waarvoor een strikte bescherming en geen vrijstelling geldt daarom voor het plangebied en binnen de invloedsfeer daarvan uitgesloten worden. Wel dient rekening gehouden te worden dat het plangebied binnen een gevoelige zone ligt om de rugstreeppad te verwachten. Voorkomen dient daarom te worden dat het terrein na oplevering en verwijdering van graszoden tijdelijk braak komt te liggen. Op braakliggende grond kan op korte tijd een geschikt milieu met kruidrijke begroeiingen en tijdelijke voortplantingswaters voor de rugstreeppad ontstaan. Het terrein dient daarom na oplevering tot aanvang van de inrichtingswerkzaamheden dusdanig beheerd te worden dat er geen geschikt tijdelijk leefgebied voor rugstreeppad en andere amfibieën ontstaat.
Conclusie	Negatieve effecten ten gevolge van de voorgenomen herontwikkeling op beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt en hun leefgebied worden niet direct verwacht. Bij wijze van voorzorgmaatregel dient wel het terrein na oplevering en oogsten van de graszoden tot de aanvang van de inrichtingswerkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden voor de rugstreeppad en andere amfibieën. Voor de beschermde amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt die eventueel aangetroffen worden dient de zorgplicht in acht worden genomen.

4.3.7 Vissen

Bescherming en voorkomen Wnb §3.2 en §3.3	<i>Bescherming</i> Onder de habitatrichtlijn vallen een aantal zoutwatervissen die van zelfsprekend voor het plangebied uitgesloten kunnen worden. Onder de nationale bescherming vallen een aantal vissen die aan een hoogwaardig beekmilieu gebonden zijn als beekprik, elrits, gestippelde alver, kwabaal en beekdonderpad. De elrits en gestippelde alver zijn zeldzame vissoorten die alleen nog in enkele beken in Zuid-Limburg voorkomen. De grote modderkruiper is een soort van sloten en waters met een modderbodem
---	---

	en komt vooral voor binnen laagveengebieden en het rivierengebied voor. De Brabantse verspreiding ligt vooral in de invloedssfeer van de grote rivieren. Echter de soort is ook bekend uit het stroomgebied van de Beerze en van de Dommel rond Eindhoven.
NDDF-gegevens	Binnen de 1 km-straal worden geen beschermde vissoorten vermeldt. Pas De grote modderkruiper is de enige beschermde vissoort die binnen de 0-5 km-straal vermeld wordt.
Effecten beoordeling	<i>Effecten</i> Binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan ontbreekt een geschikt watermilieu om vissen te verwachten.
Conclusie	Wegens het ontbreken van een geschikt watermilieu kunnen negatieve effecten op beschermde vissoorten en hun leefgebied uitgesloten worden.

4.3.8 Libellen en vlinders

Bescherming en Voorkomen Wnb §3.2	<i>Habitatrichtlijn</i> Onder de Europese bescherming van de habitatrichtlijn vallen 7 soorten dagvlinders en 8 soorten libellen. Genoemde soorten zijn allen zeldzaam en gebonden aan hoogwaardige milieus van heide, vennen, beken, moerassen en rivieren. Voor de provincie Noord-Brabant zijn de drie witsnuitlibellen, sierlijke, oostelijke en gevlekte witsnuitlibel, van bijzondere belang. Witsnuitlibellen zijn specifiek gebonden zijn aan het zwak gebufferd watermilieu van vennen en andere kleine waters. Op basis van hun zeldzaamheid, verspreidingsbeeld en specifieke habitatvereisten kunnen deze soorten buiten hun natuurlijke biotopen, die voornamelijk in natuurgebieden gelegen zijn, uitgesloten worden.
Wnb §3.3	<i>Nationale bescherming</i> Onder de nationale bescherming zonder vrijstelling vallen 20 soorten dagvlinders en 7 libelsoorten. De meeste soorten zijn dusdanig zeldzaam en/ of stellen een dusdanige specifieke biotoopeisen dat de verwachtingskans om deze soorten binnen verstedelijk en agrarisch gebied aan te treffen bijzonder klein is.
NDDF-gegevens	Binnen de 0-1 km-straal worden uit deze categorie alleen de speerwaterjuffer vermeldt. De laatste populaties van deze soort in Nederland bevinden zich in Brabantse heidegebieden. De vindplaats van deze zeer zeldzame soort betreft daarom vrijwel zeker binnen het vennengebied op de Strabrechtse Heide. Van andere soorten uit deze categorie, als gevlekte witsnuitlibel, gevlekte glanslibel, kommavlinder en kleine ijsvogelvlinder, die pas binnen de 1-5 km-straal worden vermeld liggen de nabij habitatgebieden ook op de natuurlijk terrein van heide, beek en beek begeleidende bossen.
Waarnemingen	Tijdens het veldbezoek zijn geen vlinders en/of libellen waargenomen.
Effecten beoordeling	Wegens het ontbreken van kruid- en structuurrijke begroeiingen is het plangebied geheel ongeschikt om soorten uit deze categorie te verwachten. Dit geldt ook voor de algemene vlindersoorten waarvoor geen

	bescherming geldt. Voor libellen ontbreken nabije voortplantingswaters en groen dat beschutting biedt en de insecten aantrekt waar libellen op jagen.
Conclusie	Gelet op hun zeldzaamheid en binding aan specifiek habitatgebied kunnen beschermde libel- en vlindersoorten voor het plangebied geheel uitgesloten worden. Het plangebied biedt ook voor algemene soorten een geheel ongeschikt leefgebied.

4.3.9 Overige ongewervelden

Bescherming en voorkomen	<i>Habitatrichtlijn</i> Uit de overige groepen van ongewervelden die Europees beschermd zijn door de Habitatrichtlijn vallen 2 soorten weekdieren, 5 keversoorten en 1 nachtvlindersoort. Van de twee weekdieren is De Bataafse stroommossel vrijwel uitgestorven. De andere soort, het waterslakje de platte schijfhoorn, komt verspreid voor in de Utrechtse en Zuid-Hollandse laagveengebieden en in delen van Friesland. Binnen de zuidelijke provincie zijn de vindplaatsen uiterst schaars. Van de 5 keversoorten zijn twee soorten waterroofkevers; de andere 3 soorten betreffen keversoorten die specifiek gebonden zijn aan oude bossen of vrijstaande oude bomen met veel dood hout. De binding met dood hout, dat in de Nederlandse intensief onderhouden bossen meestal snel geruimd wordt, maakt deze soorten kwetsbaar en is de reden van de zware bescherming. Van genoemde keversoorten ligt het landelijk verspreidingsgebied van de vermiljoenkever uitsluitend in de provincies Noord-Brabant en Zuid-Limburg. De kever heeft een voorkeur voor vochtige bossen. De teunisbloempijlstaart is een warmte minnende soort nachtvlinder die voor zijn voedsel en voortplanting afhankelijk is van ruderaal- en pioniersvegetaties.
Wnb §3.2	
Wnb §3.3	<i>Nationale bescherming</i> Onder de nationale bescherming vallen één keversoort, het vliegend hert en de enige inlandse rivierkreeft, de Europese rivierkreeft. De Europese rivierkreeft is landelijk vrijwel uitgestorven. Het vliegend hert is specifiek gebonden aan oude eikenbossen met dood hout in verschillende rottingsstadia. Dit bostype ontbreekt in de nabijheid van het plangebied.
NDFF-gegevens	De NDFF-gegevens vermelden binnen de 0-1 km-straal geen soorten. Binnen de 1-5 km-straal worden teunisbloempijlstaart en vliegend hert vermeldt.
Waarnemingen	Tijdens het veldbezoek werden geen waarnemingen uit deze soortgroep gedaan.
Effecten beoordeling	Binnen het plangebied ontbreken kruidrijke begroeiingen met teunisbloemen om de zeldzame teunispilstaartvlinder te verwachten. Het vliegend hert is te specifiek gebonden aan oud bos om binnen het plangebied te verwachten.
Conclusie	Op basis van hun zeldzaam en hun specifieke habitatvereisten kunnen negatieve effecten op soorten uit deze groep geheel uitgesloten worden.

4.4. Bescherming houtopstanden

Wet natuur bescherming	Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden, zodat bomenkap niet aan de orde is.
APV-bomenkap	Het plangebied valt buiten de begrenzing van een bebouwde kom waardoor de AVP-bomenkap niet van toepassing is.
Effecten-beoordeling	Overtreding van Wet natuurbescherming op dit punt en eveneens de gemeentelijke APV-bomenkap kan voor het plangebied kunnen uitgesloten worden.

5 Conclusie

5.1. Samenvatting effectenbeoordeling

Natura 2000-gebied Wnb §2

Gelet op de ligging van het plangebied binnen de 7-km straal van Natura 2000-gebied eist de wetgeving een Aeriusberekening om de mogelijke effecten van de toename stikstofdepositie op Natura 2000-gebied vast te stellen. Als een Aeriusberekening aantoont dat de toename van de stikstofdepositie binnen de geldende toegestane normen voor Natura 2000-gebied valt, wordt een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving niet noodzakelijk geacht.

Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) Vr NB art.5

Er worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling en de ligging op voldoende afstand. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

Groenblauwe mantel en Attentiegebied NNB Vr NB art.6 en 12

Op basis van de beschikbare gegevens en de aard van de planontwikkeling worden geen overtredingen verwacht met betrekking tot Artikel 6.1 lid 1 en 6.10 lid 1b van de Verordening ruimte Noord-Brabant.

Soorten Habitatrichtlijn Wnb §3.2

De enige soort die onder strikte beschermingsregime van de Habitatrichtlijn (Wnb §3.2) vallen en met enige waarschijnlijkheid nabij het plangebied verwacht kunnen worden zijn vleermuizen en in het bijzonder de gewone dwergvleermuis. Binnen het plangebied en de directe invloedssfeer daarvan ontbreken geschikt verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen en andere soorten waarvoor een strikte bescherming geldt. Negatieve effecten op verblijfplekken en functioneel leefgebied voor soorten waarvoor een strikt beschermingsregime geldt kunnen uitgesloten worden

Soorten nationaal beschermd (geen vrijstelling) Wnb §3.3

Negatieve effecten van jaarrond beschermde verblijfplekken van soorten die beschermd zijn middels Wbn § 3.3, het middelzware beschermingsregime van 'andere soorten', kunnen binnen het plangebied en invloedssfeer daarvan uitgesloten worden.

Jaarrond beschermde verblijfplekken van zoogdieren en vogels Wnb § 3.1, §3.2 en §3.3

Binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan kunnen verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren kunnen worden aangemerkt en beschermd zijn middels Wnb § 3.1, §3.2 en §3.3 uitgesloten worden. Als gevolg van de ontwikkeling worden ook geen negatieve effecten verwacht op elementen die van essentieel belang kunnen zijn voor de instandhouding van het functioneel leefgebied van soorten waarvoor een strikte bescherming geldt.

Beschermde houtopstanden Wnb §4

Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden die beschermd zijn via de Wet natuurbescherming of kapvergunning plichtig zijn.

5.2 Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming

Wetgeving	Mogelijke overtredingen
Natura 2000-gebieden Wnb hoofdstuk 2 §2.1 t/m §2.5.	Overtreding van de verbodsbepalingen van de Natura 2000 -wetgeving, zoals die vastgelegd zijn hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming zijn, niet aan de orde indien en Aeriusberekening aantoont dat de stikstofdepositie binnen de geldende wettelijk normen blijft.
NNN-gebied Verordening ruimte NB-artikel 5.1.lid 7.	Overtreding van de verbodsbepalingen van de wetgeving ter bescherming van gebieden die onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN) vallen, zoals vastgelegd artikel 5 van de Verordening Ruimte Noord-Brabant, zijn niet aan de orde.
Groenblauwe mantel. Verordening ruimte NB-artikel 6.1 lid1 en 6.10 lid 1b.	Overtreding van de verbodsbepalingen van de wetgeving ter bescherming van de gebieden die onder de overige provinciale beschermingszones vallen, zoals vastgelegd artikel 6 van de Verordening Ruimte Noord-Brabant worden niet verwacht.

Soortenbescherming

wetgeving	Mogelijke overtredingen
Wnb §3.1 art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Als het broedseizoen onvoldoende in acht genomen wordt is een overtreding van Wnb artikel 3.1 lid 2 mogelijk. Zie voor toelichting hoofdstuk 6.1 voor te nemen voorzorgsmaatregelen om een overtreding te voorkomen.
Wnb §3.1 art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten op en verstoring verwacht van de jaarrond beschermde verblijfplekken en het functioneel leefgebied van vogels uit de beschermingscategorieën 1t/m 5 zoals die door het RVO zijn vastgesteld. Overtreding van Wnb art 3.1 lid 4 en lid 5 is niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde verblijfplekken van dieren die strikt beschermd zijn doormiddel van de Habitatrichtlijn. Overtreding van Wnb art 3.5 lid 4 is niet aan de orde.
Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Als afdoende maatregelen genomen worden wat betreft lichtbelasting en een passende landschappelijke inpassing wordt gerealiseerd, worden ten gevolge van de herontwikkeling geen verstoring verwacht van diersoorten die strikt beschermd zijn; noch aantasting en verstoring van hun functioneel leefgebied. Overtreding van Wnb art 3.5 lid 2 is dan niet aan de orde. Zie hoofdstuk 6 voor advies.
Wnb §3.5 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen negatieve effecten verwacht op de jaarrond beschermde verblijfplekken van dieren die onder de nationale bescherming van “andere soorten” vallen. Overtreding van Wnb art 3.10 lid 1b niet aan de orde.

Wnb §3.2 art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Binnen het plangebied worden geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verwacht en daarmee geen overtreding van Wnb art 3.5 lid 5.
Wnb §3.3 art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Binnen het plangebied worden geen groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verwacht en daarmee geen overtreding van Wnb art 3.10 lid 1c.
Wnb §1.3 art 1.11 Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.	Indien onvoldoende zorgvuldig te werk wordt gegaan bij uitvoering van de werkzaamheden kan een overtreding plaats vinden van verbodsbepalingen in Wnb §1.3 art 1.11 die de zorgplicht betreffen. Zie hoofdstuk 6.1 voor de te nemen voorzorgsmaatregelen en mitigatie.

Bescherming houtopstanden

wetgeving	Mogelijke overtredingen
Wnb §4 art 4/ APV Bomenkap	Er vindt geen kap plaats. Overtreding Wnb §4 art 4/ APV is niet aan de orde

Vervolgonderzoek

Als vervolgstap is een Areriusberekening vereist. Als de voorzorgsmaatregelen met betrekking van tot het broedseizoen en beschermde amfibiesoorten (zie hoofdstuk 6) in acht worden genomen is verder geen vervolgonderzoek nodig.

Ontheffingsaanvraag

Als de voorzorgsmaatregelen met betrekking tot het broedseizoen en beschermde amfibiesoorten (zie hoofdstuk 6) in acht worden genomen is geen ontheffingsaanvraag nodig.

Samenvatting

Indien een Aeriusberekening aantoont dat de toename van de stikstofdepositie binnen de geldende normen blijft en de voorzorgsmaatregelen die het volgende hoofdstuk (6) vermelden in acht worden genomen, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht.

6 Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling.

6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is. Als men binnen het broedseizoen wil werken geldt de aanbeveling om de locatie voorafgaande het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedende vogels en vervolgens voorafgaande de werkzaamheden het plangebied te controleren op broedende vogels. Hierbij bestaat het risico dat de werkzaamheden uitgesteld dienen te worden als een broedgeval geconstateerd wordt.
- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

6.2 Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen

- Er dienen mitigatiemaatregelen genomen te worden om foeragerende vleermuizen en nachtvogels zo weinig mogelijk te verstoren. De invloeden van licht- en geluidsbelasting dient daarom zoveel mogelijk beperkt te worden, zowel in de uitvoerende fase als bij de nieuwe inrichting die het plangebied verkrijgt. Bij herinrichting dient de aanbeveling om naar een lichtplan te streven waarbij weinig lichtuitstrooiing naar de omgeving is
- De nieuwe groene inrichting dient dusdanig te geschieden dat deze aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Dit kan o.a. door te kiezen voor inlandse houtsoorten voor de aanleg van hagen en planten van bomen. De aanplant dient dusdanig te geschieden dat de uitstraling van licht op de omgeving voor de nachtdieren zoveel mogelijk beperkt wordt. Het voorgenomen groenplan voldoet al reeds aan deze vereisten.
- Na oplevering van het terrein en oogsten van de grasmatten dient voorkomen te worden dat er een tijdelijk braakliggend terrein ontstaat waarop zich natuurlijke begroeiingen kunnen ontwikkelen. Dergelijk tijdelijk onbeheerd terrein kan grondbroeders en amfibieën, en in het bijzonder de rugstreeppad, aantrekken. Het terrein kan b.v. tijdelijk met gras ingezaaid worden dat steeds kort wordt afgemaaid. Er dient tevens voor en goede afwatering gezorgd te worden, dusdanig dat er geen tijdelijke ondiepe plassen ontstaan die geschikt zijn als voortplantingswater voor rugstreeppadden. Ook dient tot de herinrichting voorkomen te worden dat op het terrein materialen opgeslagen worden of afval gedumpt wordt dat beschermde soorten schuil- en nestgelegenheid kan bieden.
-

6.3 Aanbeveling en advies

- Als aanbeveling geldt het inbouwen van verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen en huismussen in de nieuwbouw. Hiervoor zijn inbouwkasten in alle maten en van verschillend soorten materialen in de handel.

- Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:
 - niet uitstralende armaturen
 - lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig)
 - verlichting met een lagere lichtintensiteit
 - tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan), en alleen op plekken waar het echt nodig is
 - Het gebruik van sensoren die in werking treden als verlichting nodig is
 - de verlichting afschermen met struiken zodat het licht niet verstrooid wordt naar plekken waar het niet nodig is.
- Natuur inclusief bouwen
natuur inclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van neststenen of vogelvides voor huismussen en vleermuiskasten in de gevel van de nieuwe woning. natuur inclusief bouwen bevordert de biodiversiteit en ons leefklimaat!

Voor meer informatie over natuur inclusief bouwen zie onderstaande websites:

www.stadszaken.nl/ruimte/groen/1079/natuurinclusief-bouwen-met-deze-40-punten.

www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/hulp-van-vogelbescherming .

www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/in-de-stad/gemeenten-bedrijven-bouwers/goede-voorbeelden .

www.checklistgroenbouwen.nl

www.operatiesteenbreek.nl

7. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- J.F.G. Maassen, Herontwikkeling perceel Heikantstraat 2, 3-10-2018
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra. J.N.M.Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren.
- Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming. 11 oktober 2017. Zoogdierverseniging en provincie Noord- Brabant.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Pipistrellus. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12
- Kennisdocument Huismus. Passer domesticus. Versie 1.0 juli 2017. BIJ12
- Veldgids Vleermuizen van Europa, Christian Dietz & Andreas Kiefer 2017.
- Wet natuurbescherming, 16 december 2015, gepubliceerd Staatscourant 19 januari 2016.

Gegevensverstrekking

NDFF - quickscanhulp.nl, d.d. 8-7-2020

Internetsites

-www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/
-www.Verspreidingsatlas.nl
-www.dassenwerkgroepbrabant.nl
-www.ed.nl
-www.quickscanhulp.nl
-www.ruimtelijkeplannen.nl
-www.kaartbank.brabant.nl
-www.bodemdata.nl

BIJLAGE 1 - TOELICHTING SOORTENBESCHERMING

De **Conventie van Bern** is een internationaal verdrag over het behoud van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten en de daarbij behorende grensoverschrijdende natuurlijke leefmilieus in Europa. Bijzondere aandacht wordt besteed aan kwetsbare soorten en aan soorten die met uitsterven worden bedreigd. Het verdrag werd in 1979 ondertekend door de Europese Unie, Monaco, Burkina Faso, Marokko, Tunesië en Senegal en ligt aan de basis van de huidige Europese en nationale natuurwetgeving.

De **Conventie van Bonn** is een internationaal verdrag met het doel migrerende diersoorten te beschermen. Het verdrag werd in 1979 in Bonn getekend onder auspiciën van de VN.

De **Habitatrichtlijn (HR)** is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld en gericht op het waarborgen van de biologische diversiteit in de Europese Unie door natuurlijke habitatten en wilde dier- en plantensoorten die van Europees belang zijn in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De **Vogelrichtlijn** is in 1979 door de Europese Unie vastgesteld gericht op de instandhouding van alle natuurlijk in Europa in het wild levende vogelsoorten.

Bijlage	categorie	Habitatrichtlijn/ Vogelrichtlijn	Wnb
Bern1	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 2	§ 3.2 art 3.5
Bern 2	Strikt beschermde diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bern 3	Beschermde diersoorten	HR-bijlage 2 en 5	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn 1	Strikt beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn2	Beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1

TABEL 2 - SOORTEN VAN DE VOGELRICHTLIJN

Algemeen

Alle Europese inheemse vogels zijn beschermd met de Vogelrichtlijn, waarbij een onderscheidt gemaakt kan worden van soorten waarvoor een striktere bescherming geldt (vermeldt in bijlag 2 van de Conventie van Bern en bijlage 1 van het Verdrag van Bonn) en soorten waarvoor die bescherming minder strikt is (bijlage 3 Bern en bijlage 2 Bonn). Echter voor alle soorten is de bescherming van Wnb § 3.1 art 3.1 van toepassing. Van een aantal soorten zijn ook de verblijfplekken en nesten buiten het broedseizoen beschermd, de zgn. jaarrond beschermde verblijfplekken.

Vogels met jaarrond vaste verblijfplekken

Door de RVO is een lijst van vogelsoorten opgesteld waarbij een onderscheidt is gemaakt tussen de volgende categorieën van beschermde vaste verblijfplekken die deze soorten onderhouden

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Verblijfplekken van soorten uit categorie 1,2,3 en 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd en is ontheffing altijd noodzakelijk. Verblijfplekken van soorten uit categorie 5 zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden” dat rechtvaardigen. Voor deze soorten, die slechts deels vaste nestplekken onderhouden geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

Soort	categorie	soort	categorie	soort	categorie
steenuil	1	boomklever	5	pimpelmees	5
gierzwaluw	2	boomkruiper	5	raaf	5
huismus	2	bosuil	5	ruigpootuil	5
roek	2	brilduiker	5	spreeuw	5
grote gele kwikstraat	3	draaihals	5	tapuit	5
kerkuil	3	groene specht	5	torenvalk	5
oehoe	3	ekster	5	zeearend	5
ooievaar	3	gekraagde roodstaart	5	zwarte kraai	5
slechtvalk	3	glanskop	5	zwarte mees	5
boomvalk	4	grauwe vliegenvanger	5	zwarte roodstaart	5
buizerd	4	grote bonte specht	5		
havik	4	hop	5		
ransuil	4	huiszwaluw	5		
sperwer	4	ijsvogel	5		
wespendief	4	kleine bonte specht	5		
zwarte wouw	4	kleine vliegenvanger	5		
blauwe reiger	5	koolmees	5		
boerenzwaluw	5	kortsnavelboomkruiper	5		
Bonte vliegenvanger	5	oeverzwaluw	5		

BIJLAGE 3 - SOORTEN VAN DE HABITATRICHTLIJN

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
Bern I				Sporenplanten	Geel schorpioenmos	Hamatocaulis vernicosus
Bern I				Sporenplanten	Tonghaarmuts	Orthotrichum rogeri
Bern I				Sporenplanten	Kleine vlotvaren	Salvinia natans
Bern I				Zaadplanten	Liggende raket	Sisymbrium supinum
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Drijvende waterweegbree	Luronium natans
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Groenknolorchis	Liparis loeselii
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Kruipend moerasscherm	Apium repens
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis
	Bern II			dagvlinders	Moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia ssp. aurinia
	Bern II			Haften	Oeveraas	Palingenia longicauda
	Bern II			Libellen	Mercurwaterjuffer	Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale
	Bern II			Zeezoogdieren	Walrus	Odobenus rosmarus ssp. rosmarus
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Dikkopschildpad	Caretta caretta
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Kemp's zeeschildpad	Lepidochelys kempii
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Lederschildpad	Dermochelys coriacea
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Soepschildpad	Chelonia mydas
	Bern II	Bonn I	HR IV	zeezoogdieren	Bultrug	Megaptera novaeangliae
	Bern II	Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	gewone vinvis	Balaenoptera physalus
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	noordse vinvis	Balaenoptera borealis
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	Potvis	Physeter catodon
			HR IV	Amfibieën	Poelkikker	Pelophylax lessonae
			HR IV	Vissen	Houting	Coregonus oxyrinchus
			HR IV	Weekdieren	Bataafse stroommossel	Unio crassus
			HR IV	Weekdieren	platte schijfhoren	Anisus vorticulus
			HR IV	Zoogdieren	Bever	Castor fiber ssp. albicus
			HR IV	Zoogdieren	Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
			HR IV	Zoogdieren	Lynx	Lynx ssp. lynx
			HR IV	Zoogdieren	Noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola
			HR IV	Zoogdieren	Wilde kat	Felis silvestris ssp. silvestris
			HR IV	Zoogdieren	Wolf	Canis lupus
			HR IV	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus
			HR IV	Zeezoogdieren	Butskop	Hyperoodon ampullatus
			HR IV	Zeezoogdieren	Dwergvinvis	Balaenoptera acutorostrata
			HR IV	Zeezoogdieren	Griend	Globicephala melas
			HR IV	Zeezoogdieren	Spitsdolfijn van gray	Mesoplodon grayi
			HR IV	Zeezoogdieren	Witte dolfijn	Delphinapterus leucas
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Boomkikker	Hyla arborea ssp. arborea
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Geelbuikvuurpad	Bombina variegata ssp. variegata
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Heikikker	Rana arvalis ssp. arvalis
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Kamsalamander	Triturus cristatus

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Rugstreeppad	Bufo calamita
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans ssp. obstetricans
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Apollovlinder	Parnassius apollo
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Boszandoog	Lopinga achine
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Donker pimperlblauwtje	Maculinea nausithous
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Grote vuurvler	Lycaena dispar ssp. batava
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Pimperlblauwtje	Maculinea teleius
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Tijmblauwtje	Maculinea arion
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero
	Bern II		HR IV	Kevers	Brede Geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus
	Bern II		HR IV	Kevers	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
	Bern II		HR IV	Kevers	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
	Bern II		HR IV	Kevers	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
	Bern II		HR IV	Libellen	Bronslibel	Oxygastra curtisii
	Bern II		HR IV	Libellen	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
	Bern II		HR IV	Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
	Bern II		HR IV	Libellen	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
	Bern II		HR IV	Libellen	Noordse winterjuffer	Sympecma annulata ssp. braueri
	Bern II		HR IV	Libellen	Oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons
	Bern II		HR IV	Libellen	Rivierrombout	Gomphus flavipes ssp. flavipes
	Bern II		HR IV	Libellen	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
	Bern II		HR IV	Nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
	Bern II		HR IV	Reptielen	Gladde slang	Coronella austriaca ssp. austriaca
	Bern II		HR IV	Reptielen	Muurhagedis	Podarcis muralis ssp. brongniardii
	Bern II		HR IV	Reptielen	Zandhagedis	Lacerta agilis ssp. agilis
	Bern II		HR IV	Vissen	Steur	Acipenser sturio
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Hamster	Cricetus cricetus ssp. canescens
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Otter	Lutra lutra ssp. lutra
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bosvleermuis	Nyctalus leisleri ssp. leisleri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Brandts vleermuis	Myotis brandti ssp. brandti
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Franjestaart	Myotis nattereri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus ssp. auritus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus ssp. austriacus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus ssp. emarginatus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme

Bern I	Bern II	Bon I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Dwergpotvis	Kogia breviceps
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone dolfijn	Delphinus delphis
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Grijze dolfijn	Grampus griseus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Narwal	Monodon monoceros
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Orca	Orcinus orca
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris

BIJLAGE 4 - NATIONAAL BESCHERMDE SOORTEN ('ANDERE SOORTEN')

Onder dit beschermingsregime vallen de nationaal beschermde soorten als bedoeld in bijlage A en B van Wnb artikel 3.10 (respectievelijk) lid 1a en 1c. Internationaal staan deze vermeldt in bijlage 3 van de Conventie van Bern en bijlage 2 en 5 van de Habitatrichtlijn.

soortgroep	soort	soort	bescherming
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Mesotriton alpestris	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vinpootsalamander	Lissotriton helveticus	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vuursalamander	Salamandra	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Pyrgus malvae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bosparemoervlinder	Melitaea athalia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruin dikkopje	Erynnis tages	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruine eikenpage	Satyrium ilicis	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Duinparemoervlinder	Argynnis niobe	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Gentiaanblauwtje	Maculinea alcon	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote paremoervlinder	Argynnis aglaja	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote vos	Nymphalis polychloros	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote weerschijnvlinder	Apatura iris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Iepenpage	Satyrium w-album	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine heivlinder	Hipparchia statilinus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine ijsvogelvlinder	Limenitis camilla	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kommavvlinder	Hesperia comma	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Sleedoornpage	Thecla betulae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Spiegeldikkopje	Heteropterus morpheus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesblauwtje	Plebejus optilete	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesparemoervlinder	Boloria aquilonaris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenhooibeestje	Coenonympha tullia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veldparemoervlinder	Melitaea cinxia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Zilveren maan	Boloria selene	Andere soorten (bijlage A)
Kevers	Vliegend hert	Lucanus cervus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Beekrombout	Gomphus vulgatissimus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Bosbeekjuffer	Calopteryx virgo	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Donkere waterjuffer	Coenagrion armatum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gevlekte glanslibel	Somatochlora flavomaculata	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gewone bronlibel	Cordulegaster boltonii	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Hoogveenglanslibel	Somatochlora arctica	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Kempense heidelibel	Sympetrum depressiusculum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	speerwaterjuffer	Coenagrion hastulatum	Andere soorten (bijlage A)
Kreeftachtigen	Europese rivierkreeft	Astacus astacus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Adder	Vipera berus ssp. berus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Hazelworm	Anguis fragilis	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Ringslang	Natrix	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekdonderpad	Cottus rhenanus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekprik	Lampetra planeri	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Elrits	Phoxinus phoxinus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Kwabaal	Lota	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren-	Boommarter	Martes martes	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	Mustela putorius	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	Dama dama	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	Meles meles	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage A)

Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	<i>Dama</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	<i>Meles</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Veldspitsmuis	<i>Crociodura leucodon</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Sporenplanten	Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>vernus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i> subsp. <i>foemina</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemom</i> subsp. <i>nemorosus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i> subsp. <i>benekenii</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i> subsp. <i>germanicum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Franjgentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Andere soorten (bijlage B)
	Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemom</i> subsp. <i>polyanthemoides</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karthuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Andere soorten (bijlage B)

Zaadplanten	Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Korensla	<i>Arnoseris minima</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Lange zonnedauw	<i>Drosera longifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>sagittata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i> subsp. <i>croceum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> subsp. <i>campestris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zinkviooltje	<i>Viola lutea</i> subsp. <i>calaminaria</i>	Andere soorten (bijlage B)

BIJLAGE 5 - SOORTEN MET EEN VRIJSTELLING

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWvB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

